

Decyzja
Prezydium KK
nr 71/11

ws. opinii o projekcie *założeń projektu ustawy o redukcji obowiązków informacyjnych oraz o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców*

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, dokonując oceny projektu *założeń projektu ustawy o redukcji obowiązków informacyjnych oraz o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców* przygotowanego przez Ministerstwo Gospodarki przedstawia następujące uwagi.

I. Założenie 1. (str. 19 projektu) – Obowiązek uzyskiwania opinii uprawnionych rzeczoznawców ds. bhp w zakresie projektów budowy lub przebudowy obiektów

Negatywnie ocenić należy propozycję wykreślenia z art. 213 par. 1 KP obowiązku uzyskiwania pozytywnej opinii uprawnionych rzeczoznawców ds. bhp, by budowa lub przebudowa obiektu budowlanego, w którym przewiduje się pomieszczenia pracy, była wykonywana na podstawie projektów uwzględniających wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pozostawienie w zapisach kodeksu pracy obowiązku zapewnienia pozytywnej opinii uprawnionych rzeczoznawców ds. bhp dla projektów budowanych lub przebudowywanych obiektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy jest konieczna, na co wskazują kontrole Państwowej Inspekcji Pracy. Państwowa Inspekcja Pracy w 2009 roku wydała 50 decyzji nakazujących zaprzestanie prowadzenia działalności bądź działalności określonego rodzaju, podstawą wydania, których było niespełnienie wymagań techniczno-budowlanych przez obiekty i pomieszczenia pracy, tzn. prowadzenie produkcji w budynkach gospodarczych, garażach, wykonywanie pracy w obiektach o naruszonej konstrukcji, czy użytkowanie pomieszczeń nieodpowiednich do rodzaju wykonywanych prac, technologii i liczby zatrudnionych pracowników.

Powolywanie się w uzasadnieniu propozycji zmian na przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, zgodnie, z którymi obiekt budowlany należy projektować, budować i utrzymywać zgodnie z przepisami, normami oraz zasadami wiedzy technicznej, gwarantującymi m.in. bezpieczeństwo ludzi, nie daje należytych gwarancji, na co wskazują kontrole Państwowej Inspekcji Pracy. W 2009 r. inspektorzy PIP przeprowadzili kontrole 5722 obiektów budowlanych, w których przewidziano organizację stanowisk pracy (były to obiekty nowe i przebudowywane, modernizowane lub adaptowane), pod kątem zastosowania w obiektach rozwiązań w zakresie bhp zgodnych z projektami budowlanymi, pozytywnie zaopiniowanymi przez uprawnionych rzeczoznawców ds. bhp. W czasie kontroli stwierdzono liczne nieprawidłowości. Łącznie zgłoszono 8054 uwag; 327 sprzeciwów, co do zamiaru przystąpienia do użytkowania obiektu; 37 zawiadomień o niezaopiniowaniu projektu przez rzeczoznawcę ds. bhp; 42 zawiadomienia właściwych organów o stwierdzonym użytkowaniu obiektu bez wymaganego pozwolenia. Podane powyżej dane świadczą o skali problemu. Ponadto realizację obowiązków wynikających z ustawy Prawo budowlane utrudnia niejednokrotnie brak możliwości określenia rodzaju działalności gospodarczej, jaka będzie prowadzona w wielu zgłoszonych obiektach, gdyż część inwestorów buduje „pod wynajem”.

II. Założenie 2 (str. 21 projektu) – przedawnienia względem ZUS jak i od ZUS należności z tytułu składek po upływie 10 lat

Negatywnie ocenić należy propozycję skrócenia okresu przedawnienia należności z tytułu składek z 10 do 5 lat. Dziesięcioletni okres przedawnienia należności z tytułu składek jest skorelowany z dziesięcioletnimi okresami przedawnienia należności z tytułu nienależnie opłaconych składek (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 maja 2010 r. (Dz.U. Nr 105, poz. 668) oraz nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego (art. 84 ust. 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W projekcie proponuje się wybiórczo skrócić do 5 lat jedynie okres przedawnienia należności z tytułu składek, co w myśl cyt. wyroku TK z dnia 26 maja 2010 r. narusza konstytucyjną zasadę równości wobec prawa wyrażoną w art. 32 ustawy zasadniczej.

III. Założenie 3 (str. 21 projektu) – przekazywanie przez płatnika ubezpieczonemu informacji z raportów miesięcznych co miesiąc

Krytycznie ocenić należy również propozycję, aby wydłużyć z 1 miesiąca do 1 roku okres, za który płatnik składek miałby obowiązek przekazywać ubezpieczonemu informacje zawarte w imiennym raporcie miesięcznym (druk RMUA). Po pierwsze utrudni to możliwość kontroli przez ubezpieczonego prawidłowości naliczania składek przez płatników. Po drugie

utrudni możliwość korzystania przez ubezpieczonych ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, bowiem zgodnie z art. 240 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych druk RMUA stanowi obecnie główny dowód podlegania przez osoby aktywne zawodowo ubezpieczeniu zdrowotnemu.

IV. Założenie 4 (str. 22 projektu) – przekazywanie przez płatnika do ZUS deklaracji rozliczeniowych i raportów imiennych co miesiąc

Krytycznie ocenić należy również propozycję wydłużenia okresu, za który płatnik miałby obowiązek przekazywania deklaracji rozliczeniowej i raportów imiennych z 1 miesiąca do kwartału. Realizacja tej propozycji utrudni sprawowanie przez ZUS kontroli prawidłowości naliczania i odprowadzania przez płatników składek na ubezpieczenia społeczne.

V. Założenie 5 (str. 23 projektu) – przekazywanie kopii deklaracji rozliczeniowych i imiennych raportów miesięcznych przez 10 lat

Długość okresu, przez który płatnik składek powinien przechowywać kopie deklaracji rozliczeniowych i imiennych raportów miesięcznych powinna być skorelowana z długością okresu przedawnienia należności składkowych ZUS oraz należności z tytułu nienależnie opłaconej składki. Jak wspomniano już wyżej powinna ona wynosić 10 lat.

VI. Założenie 6 (str. 23 projektu) – złożenie deklaracji zgłoszeniowej podatnika

Brak jest uzasadnienia dla propozycji wydłużenia terminu na zgłoszenie płatnika oraz osoby ubezpieczone do ZUS z 7 do 14 dni. Wprowadzenie tego rozwiązania będzie zachęcać do zatrudniania pracowników na czarno, skoro przez okres 14 dni pracodawca będzie mógł korzystać z pracy wykonywanej przez pracownika bez obowiązku zgłaszania komukolwiek faktu jego zatrudnienia. Argument, jakim posługują się autorzy tej propozycji w uzasadnieniu projektu („z racji prowadzenia bieżącej działalności gospodarczej przedsiębiorcom będącym osobami fizycznymi trudno wykonywać obowiązek zgłoszenia”) jest kuriozalny.

VII. Założenie 7 (str. 25 projektu) – wystawianie dokumentów w celu udowodnienia okresów składkowych oraz okresów nieskładkowych na żądanie organu rentowego

Krytycznie ocenić należy również propozycję zniesienia obowiązku wystawiania przez płatników dokumentów (zaświadczeń) w celu udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych. Nie wszystkie fakty ubezpieczeniowe są ewidencjonowane na indywidualnych kontach ubezpieczonych. Informacja zawarta na kontach ubezpieczonych nie jest również pełna. Art. 125 a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewiduje, że płatnik składek jest obowiązany wystawić dokument (zaświadczenie) w celu udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych jedynie na wyraźne żądanie organu rentowego.

Należy przyjąć, że w przypadku, gdy określona okoliczność jest bezsporna i zaewidencjonowana na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS, organ rentowy nie występuje do płatnika składek o jej potwierdzenie. Wprowadzenie tego rozwiązania może utrudnić proces gromadzenia dowodów potwierdzających okresy składkowe i nieskładkowe wymagane dla nabycia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych.

VIII. Założenie 8 (str. 26 projektu) – niezwłoczne przekazanie świadczenia lekarskiego ubezpieczonego do ZUS

Nie przekonują argumenty jakimi posługują się autorzy projektu dla uzasadnienia zwolnienia płatników z obowiązku niezwłocznego przekazywania do organu rentowego kopii zaświadczenia lekarskiego o niezdolności pracownika do pracy. Płatnikom składek łatwiej jest po prostu wysłać kopię zaświadczenia lekarskiego do ZUS niż, jak to proponuje się w projekcie ustawy, sporządzić informację na temat wykorzystania przez ubezpieczonego zwolnienia lekarskiego i przesłać ją do ZUS w formie elektronicznej.

IX. Założenie 9 (str. 27 projektu) – przedawnienie względem KRUS jak i od KRUS należności z tytułu składek po upływie 10 lat

Z przyczyn, o których mowa w pkt I brak podstaw do uwzględnienia propozycji skrócenia okresu przedawnienia należności z tytułu składek odprowadzanych do KRUS.

X. Założenie nr 41 (str. 46 projektu) – przechowywanie dokumentacji pracowniczej

Należy zgodzić się ze stwierdzeniem, że obowiązek przechowywania dokumentacji pracowniczej przez okres 50 lat wyłącznie w formie papierowej może być dużym problemem zarówno organizacyjnym jak i ekonomicznym dla pracodawcy.

Zasadne jest zatem dopuszczenie przechowywania dokumentacji osobowej i pracowniczej na informatycznych nośnikach danych. Należy jednak poczynić zastrzeżenie, że w razie korzystania przez pracodawcę z takiej możliwości, każdorazowo na żądanie pracownika będzie on obowiązany wydać pracownikowi żądany fragment dokumentacji w formie papierowej.

XI. Założenie 6 (str. 56 projektu) – uzgadnianie regulaminu wynagradzania

Wprowadzenie postulowanej zmiany w najmniejszym nawet stopniu nie zmienia obowiązującego stanu prawnego. Wprowadzenie postulowanej zmiany miałyby wyłącznie walor informacyjny. Nie wydaje się konieczne rozbudowywanie kodeksu pracy o przepisy o takim charakterze. Na marginesie warto podnieść, że pragnąc pozostać konsekwentnymi projektodawcy powinni postulować zamieszczenie analogicznego odwołania w art. 104² kodeksu pracy, dotyczącym procedury wprowadzania regulaminu pracy.

XII. Założenie 8 (str. 58) – dobrowolne ubezpieczenia społeczne – rezygnacja z instytucji ustawiania ubezpieczenia z mocy ustawy w przypadku nie opłacenia składki w terminie

Negatywnie ocenić należy propozycję wykreślenia art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepis ten motywuje osoby dobrowolnie ubezpieczone do terminowego i prawidłowego opłacania składek określając sankcję w postaci ustania ochrony ubezpieczeniowej. Z uwagi na odrębność ubezpieczenia dobrowolnego brak jest podstaw do wprowadzania w tym zakresie rozwiązań prawnych stosowanych w obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych.

XIII. Założenie 9 (str. 58) – dobrowolne ubezpieczenia społeczne – moment objęcia ubezpieczeniem i ustania ubezpieczenia

Pozytywnie ocenić należy natomiast propozycję wprowadzenia zasady, że objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym oraz ustanie tego ubezpieczenia powinno być uzależnione od złożenia przez zainteresowanego wyraźnego oświadczenia woli w formie pisemnej według wzoru określonego w drodze rozporządzenia. Pozwoli to uniknąć sporów dotyczących tego czy stosowany wniosek został złożony.

XIV. Założenie 10 (str. 59) - zwrot nienależnie opłaconych składek

Pozytywnie ocenić należy również propozycję modyfikacji treści art. 24 ust. 6c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zmierzającej w kierunku usunięcia wątpliwości co do tego, czy warunkiem złożenia wniosku o zwrot nienależnie opłaconych składek jest otrzymanie zawiadomienia płatnika przez ZUS o kwocie nienależnie opłaconych składek.

Gdańsk, 29 marca 2011 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorék